

Sygn. akt X Ga 87/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

P., dnia 20 marca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu X Wydział Gospodarczy Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Ryszard Trzebnny

Sędziowie SSO Wanda Migdał del. SSR Przemysław Nowacki

Protokolant st. sekr. sąd. Mirosława Klimowicz

po rozpoznaniu w dniu 20 marca 2014 r., w P.

na rozprawie

sprawy z powództwa P. S.

przeciwko J. G.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Lesznie z dnia 27 listopada 2013 r. sygn. akt V GC 394/13/3

1. oddala apelację,
2. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1.200zł z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za postępowanie odwoławcze.

SSO Wanda Migdał SSO Ryszard Trzebnny SSR Przemysław Nowacki

\

UZASADNIENIE

Powód P. S., prowadzący pozarolniczą działalność gospodarczą pod firmą (...) w J. wniósł o zasądzenie od pozwanego J. G., prowadzącego pozarolniczą działalność gospodarczą pod firmą (...) w L., kwoty 22.875,50 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 28 marca 2012 roku do dnia zapłaty oraz zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według przepisanych norm.

W uzasadnieniu żądania pozwu powołał się na umowę z dnia 22 lipca 2011 roku, w ramach której jako podwykonawca zobowiązał się do wykonania na rzecz pozwanego- wykonawcy, robót budowlanych w ramach zadania „ Budowa stacji zlewnej nieczystości ciekłych przy ulicy s. w Ł. „, zgodnie z zakresem robót określonym w § 2 tej umowy. Porozumieniem z 7 marca 2012 roku strony odstąpiły od wykonania powyższej umowy, postanawiając, iż rozliczenie wykonanych robót nastąpi na podstawie inwentaryzacji wykonanych robót na budowie w dniu zawarcia porozumienia, a powód w terminie 7 dni wystawi fakturę. Powód wyjaśnił, iż żądana kwota stanowi równowartość kwoty bezpodstawnie potrąconej przez pozwanego w dniu 28 marca 2012 roku z faktury wystawionej przez niego po zawarciu porozumienia o odstąpieniu, jako zabezpieczenia należytego wykonania przez powoda umowy z 22 lipca 2011 roku

z tytułu rękojmi i gwarancji jakości. W ocenie powoda pozwany dokonując potrącenia oparł się na § 12 umowy z 22 lipca 2011 roku, która wobec porozumienia stron z 7 marca 2012 roku z dniem porozumienia przestała wiązać. Brak zatem było podstaw do potrącenia przez pozwanego spornej należności, skoro z dniem 7 marca 2011 roku umowa i podstawa potrącenia wygasła. Pozwany nie zwrócił spornej należności mimo wezwania go do zapłaty.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów procesu według przepisanych norm. Pozwany ocenił żądanie powoda jako nieuzasadnione i pozbawione oparcia w istniejącym stanie faktycznym. Wyjaśnił, iż sporna kwota stanowiła zabezpieczenie należytego wykonania umowy z dnia 22 lipca 2011 roku i została potrącona zgodnie z § 12 ust. 2 umowy z ostatniej faktury wystawionej przez powoda w dniu 9 marca 2012 roku oraz zgodnie treścią pisma pozwanego z dnia 16 marca 2012 roku. Sporna kwota stanowi 3% wartości wynagrodzenia za roboty wykonane przez powoda do momentu zawarcia porozumienia. Na mocy porozumienia strony nie zwolniły powoda jako podwykonawcy od odpowiedzialności za wykonany zakres robót oraz do wniesienia zabezpieczenia należytego wykonania umowy odpowiadającego zakresowi wykonanych robót. Powód jako podwykonawca winien mieć na uwadze ochronę interesów zamawiającego, który w całym okresie wykonywania umowy do chwili jej zakończenia powinien mieć zagwarantowaną pełną wysokość zabezpieczenia należytego wykonania umowy. Powód nadto w dniu 12 maja 2012 roku potwierdził okoliczność potrącenia kaucji gwarancyjnej w spornej kwocie – zatem uznał potrącenie za zasadne. Zaznaczył także, iż sporna kwota zostanie zwolniona zgodnie z § 12 umowy.

W toku postępowania strony pottrzymały stanowiska w sprawie. Powód dodatkowo zaprzeczył, iż w dniu 12 maja 2012 roku uznał zasadność potrącenia przez pozwanego spornej kwoty z faktury. Pismo z 12 maja 2012 roku stanowiło jedynie potwierdzenie faktu, iż powód otrzymał od pozwanego zapłatę za fakturę pomniejszoną o sporną należność, nadto zostało skierowane do inwestora, a nie pozwanego. Nie stanowiło oświadczenia woli o uznaniu zasadności potrącenia spornej kwoty przez pozwanego. Przy tym pismem z 18 lipca 2012 roku powód poinformował inwestora o nieuregulowaniu przez pozwanego spornej należności.

Wyrokiem z 27 listopada 2013r., Sąd Rejonowy zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 22.875,50zł z odsetkami ustawowymi od 28 marca 2012r., do dnia zapłaty oraz kwotę 3.561zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Wydanie wyroku poprzedzone zostało następującymi okolicznościami faktycznymi i rozważaniami prawnymi;

Powód P. S. prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą pod firmą (...) w J.. Pozwany J. G., prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą pod firmą (...) w L.. W dniu 22 lipca 2011 roku strony zawarły umowę o roboty budowlane nr (...), na mocy której powód jako podwykonawca zobowiązał się do wykonania na rzecz pozwanego jako wykonawcy robót budowlanych w ramach zadania „Budowa stacji zlewnej nieczystości ciekłych przy ulicy s.w Ł.,„. Zakres robót określał § 2 umowy. Inwestorem było Miasto Ł. w imieniu, którego i na którego rzecz jako pełnomocnik działał Zakład (...) sp z o o. w Ł.. Powód zobowiązał się wykonać przedmiot umowy do 30 kwietnia 2012 roku. (§ 5 ust. 1.4 umowy). Strony ustaliły, iż za należyte wykonanie przedmiotu umowy pozwany otrzyma wynagrodzenie w kwocie 1.488.300 zł brutto (§ 6 ust. 1 umowy). Zgodnie z treścią § 12 umowy strony ustaliły, iż zabezpieczenie należytego wykonania umowy z tytułu rękojmi i gwarancji jakości w wysokości 3% wynagrodzenia brutto tj. kwoty (...) 00 zł zostanie potrącone z ostatniej faktury (§ 12 ust. 1), zabezpieczenie zostanie wniesione na okres od 1 lipca 2012 roku do 1 lipca 2016 roku. (§ 12 ust. 2). W dniu 7 marca 2012 roku strony zawarły porozumienie – ugodę do umowy nr (...), na mocy którego postanowiły odstąpić od umowy z 22 lipca 2011 roku. (§ 1 porozumienia). Strony porozumieniem tym odstąpiły od umowy z 22 lipca 2011 roku. Postanowiły również, iż rozliczenie wykonanych robót nastąpi na podstawie inwentaryzacji wykonanych robót na budowie w dniu 7 marca 2012 roku oraz, że powód w terminie 7 dni wystawi fakturę końcową z 7 dniowym terminem płatności (§ 2 porozumienia). Po zawarciu porozumienia powód sporządził inwentaryzację robót wykonanych do 7 marca 2012 roku i w dniu 9 marca 2012 roku wystawił fakturę Vat nr (...).

Pismem z 16 marca 2012 roku pozwany, powołując się na § 12 umowy z 22 lipca 2011 roku wniósł o wystawienie przez powoda zabezpieczenia należytego wykonania umowy z tytułu rękojmi i gwarancji jakości w kwocie 22.875, 50 zł pod rygorem jej potrącenia przez pozwanego z ostatniej faktury. Powód odmówił udzielenia zabezpieczenia podnosząc, iż w § 12 umowy jest mowa o całkowitym wykonaniu przedmiotu umowy i odbiorze końcowym na

piśmie w formie protokołu od daty której rozpoczyna bieg rękojmi i gwarancja dla całej inwestycji . Gwarancja i rękojmi rozpoczyna się od odbioru końcowego jeżeli prace odbioru pozostają nadal pod kontrolą wykonawcy. Pozwany uścił wynagrodzenie wynikające z faktury VAT z 9 marca 2012 roku potrącając z niego kwotę 22.850,50 zł tytułem zabezpieczenia należytego wykonania umowy z tytułu gwarancji jakości i rękojmi , stanowiącej 3% wartości wynagrodzenia. Powołał się przy tym na § 12 umowy z 22 lipca 2011 roku. Pismem z 12 maja 2012 roku powód poinformował inwestora, iż za prace wykonane przy budowie stacji zlewnej ścieków płynnych w Ł. otrzymał wynagrodzenie pomniejszone o kaucję gwarancyjną w kwocie 22. 875,50 zł , potrąconą przez pozwanego.

Pismem z 18 lipca 2012 roku powód poinformował inwestora, iż potrącenie przez pozwanego kwoty 22.875, 50 zł z faktury nr (...) a dnia 9 marca 2012 roku było bezpodstawne . Pismem z 16 kwietnia 2013 roku powód wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 22.875,50 zł z ustawowymi odsetkami od 8 marca 2012 roku do dnia zapłaty tytułem zwrotu kaucji gwarancyjnej potrąconej przez pozwanego z przysługującego mu wynagrodzenia za częściowe wykonanie przedmiotu umowy z 22 lipca 2012 roku do dnia 30 kwietnia 2013 roku . Pozwany nie zastosował się do wezwania podnosząc, iż strony porozumienia nie zwolniły powoda z odpowiedzialności za zakres wykonanych robót oraz iż powód uznał potrącenie spornej kwoty z tytułu kaucji gwarancyjnej za zasadne.

Powyższy stan faktyczny Sąd Rejonowy ustalił w oparciu o dokumenty urzędowe i prywatne w aktach sprawy w tym zaświadczenia o wpisie powoda i pozwanego do (...) (k .9-11,), umowę z dnia 22 lipca 2011 roku (k. 12 -19), porozumienie ugodę z dnia 7 marca 2012 roku (k. 20) , protokół inwentaryzacji robót (k. 21-22), korespondencję pomiędzy stronami w tym wezwaniu do zapłaty (k. 23 -24, 26 – 33, 47-48), pisma powoda do inwestora (k. 25 , 46). Uznał przy tym za wiarygodne i przydatne dla potrzeb niniejszego postępowania w zasadzie wszystkie zgromadzone w sprawie dokumenty urzędowe i prywatne, albowiem zostały one sporządzone przez powołane do tego osoby, w ramach przysługujących im kompetencji oraz w przewidzianej przez prawo formie. Nadto dokumenty te nie były kwestionowane przez żadną ze stron postępowania, a i sąd nie znalazł podstaw, by czynić to z urzędu. Fakt niekwestionowania przez strony treści kserokopii dokumentów znajdujących się w aktach sprawy pozwolił nadto na potraktowanie tychże kserokopii jako dowodów pośrednich istnienia dokumentów o treści im odpowiadającej. Sąd I instancji oddalił wniosek pozwanego o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka S. T. na okoliczność odstąpienia przez strony od umowy z 22 lipca 2011 roku i zasadności potrącenia przez pozwanego spornej kwoty z faktury z dnia 9 marca 2012 roku. Strony bowiem przyznały jako bezsporny stan faktyczny sprawy, zatem również fakt odstąpienia od umowy. Zasadność potrącenia przez pozwanego spornej kwoty pozostawała natomiast rzeczą sądu. Przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka zmierzałoby zatem jedynie do przedłużenia postępowania .

W tak ustalonym stanie faktycznym, powództwo należało uwzględnić w całości jako zasadne.

Na wstępie zaznaczył, iż strony nie kwestionowały okoliczności faktycznych sprawy, ale interpretację tych okoliczności. Kwestią sądu zatem pozostawała jedynie subsumpcja ustalonych okoliczności faktycznych pod określoną normę prawną oraz rozstrzygnięcie sporu w tym zakresie .

Strony na mocy porozumienia z 7 marca 2012 roku odstąpiły od umowy o roboty budowlane z 22 lipca 2012 roku w całości. Porozumieniem z 7 marca 2012 roku strony „ na nowo” ukształtowały swe stosunki zobowiązaniowe. Na mocy § 2 porozumienia powód sporządził inwentaryzację wykonanych do dnia 7 marca 2012 roku robót i wystawił fakturę VAT. W porozumieniu strony nie uregulowały kwestii zabezpieczenia należytego wykonania prac, wykonanych przez powoda do dnia porozumienia robót z tytułu rękojmi i gwarancji, jak to miało miejsce w umowie z 22 lipca 2012 roku. Uregulowały jedynie rozliczenie wykonanych do dnia odstąpienia od umowy robót – po przeprowadzeniu inwentaryzacji na budowie w dniu 7 marca 2012 roku na podstawie wystawionej przez powoda faktury. Jako, iż podstawa zabezpieczenia należytego wykonania robót przez powoda z dniem 7 marca 2012 roku przestała istnieć, wobec zgodnego odstąpienia umowy przez strony, nie sposób zgodzić się z pozwanym , by do rozliczeń stron za prace wykonane od dnia 22 lipca 2011 roku do 7 marca 2012 roku zastosowanie miały regulacje umowy z 22 lipca 2012 roku w tym w szczególności § 12 umowy . Z dniem 7 marca 2012 roku strony przestała wiązać umowa z dnia 22 lipca 2012 roku, w porozumieniu z 7 marca 2012 roku brak natomiast uregulowań dotyczących obowiązku zabezpieczenia przez powoda należytego wykonania do dnia 7 marca 2012 roku umowy z tytułu rękojmi i gwarancji jakości. Odstąpienie

od umowy skutkowało zatem pozbawieniem pozwanego podstaw do potrącenia z faktury wystawionej przez powoda kwoty odpowiadającej kwocie nie wniesionego przez powoda zabezpieczenia. Bez znaczenia przy tym pozostaje to, iż faktura z 9 marca 2012 roku, wystawiona po odstąpieniu od umowy, stanowiła ostatnią w rozumieniu § 12 umowy, skoro od 7 marca 2012 roku regulacje § 12 umowy o roboty budowlane przestały wiązać strony. Nie sposób również przyjąć za pozwanym, iż powód uznał zasadność potrącenia w pismach kierowanych do inwestora, skoro jedynie wskazywał w nich na dane odnośnie wysokości wypłaconego przez pozwanego wynagrodzenia zgodnie z fakturą z 7 marca 2012 roku. Pisma powyższe nie były przy tym skierowane do pozwanego, co wyłącza uznanie roszczenia pozwanego przez powoda w spornym zakresie. Pozwany zatem mimo spoczywającego na nim ciężaru dowodu (art. 6 kc i art. 232 kpc) nie wykazał, iż na dzień potrącenia spornej kwoty z faktury z dnia 9 marca 2012 roku zaistniały przesłanki potrącenia, w tym istnienia wierzytelności względem powoda. To na pozwanym zatem spoczywał ciężar dowodu w powyższym zakresie. W procesie cywilnym obowiązuje zasada równości stron, która wymaga, żeby każda strona miała możliwość twierdzenia i replikowania na twierdzenia i wnioski drugiej strony. Strona powodowa kierując określone roszczenie przeciwko pozwanemu, niewątpliwie subiektywnie przytacza jego podstawę faktyczną (art. 187 § 1 kpc). Przytoczone fakty są jednakże przedmiotem dowodu, jeżeli z punktu widzenia prawa materialnego mają istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy. Z kolei pozwany, przeciwnik tej strony, przytacza fakty uzasadniające jego zarzuty przeciwko temu roszczeniu. Dowodzenie tych faktów jest zaś obowiązkiem samych stron (art. 6 kc, art. 3, art. 126 § 1 pkt 3, art. 187 § 1 pkt 2, art. 232 zd. pierwsze i in. kpc). (vide wyrok Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 3 października 2000 r I KKN 804/98 LexPolonica nr 384996). Pozwany natomiast nie podważył w skuteczny sposób roszczenia powoda. Wobec powyższego nie sposób przyjąć zasadności potrącenia przez pozwanego kwoty 22.875,50 z faktury za roboty budowlane wykonane przez powoda do dnia 7 marca 2012 roku.

Wobec powyższego powództwo należało uwzględnić jako zasadne w całości, o czym Sąd Rejonowy orzekł jak w punkcie 1 sentencji wyroku, zasądzając na podstawie art. 647 § 1 kc od pozwanego na rzecz powoda kwotę 22.875,50 zł z odsetkami ustawowymi od 28 marca 2012 roku do dnia zapłaty. O kosztach procesu orzekł w punkcie 2 wyroku na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. 2002, Nr 136, poz. 1349 ze zm.). Stawka minimalna radcy prawnego wynosiła 2400 zł. Na podstawie art. 98 k.p.c. doliczono do niej kwotę 17 zł opłaty skarbowej od pełnomocnictwa oraz kwotę 1.144 zł tytułem opłaty od pozwu.

Apelację od powyższego wyroku wniósł pozwany, zaskarżając go w całości i wnosząc o:

-uwzględnienie apelacji i zmianę zaskarżonego wyroku przez oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów procesu za I i II instancję, wraz z kosztami zastępstwa procesowego - według norm przepisanych,

ewentualnie wniósł o:

-uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania przy uwzględnieniu kosztów postępowania apelacyjnego.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

1/ rażące naruszenie prawa materialnego przez błędną jego wykładnię i niewłaściwe

zastosowanie, a mianowicie:

a) art.65 § 2 kc w związku z art.3531 kc polegające na błędnej wykładni Porozumienia-Ugody z 7 marca 2012r. do umowy nr (...) zawartej pomiędzy powodem, a pozwanym, sprzecznie ze zgodnym zamiarem stron i jej celem, albowiem zgodnym zamiarem stron i celem Porozumienia było rozliczenie wykonanych robót na podstawie inwentaryzacji wykonanych robót na budowie w dniu 7.03.2012r., z zachowaniem zasad proporcjonalności zabezpieczenia należytego wykonania umowy z tytułu rękojmi i gwarancji w stosunku do robot już wykonanych do dnia

zawarcia Porozumienia. Tym samym sąd I instancji dokonał wadliwej wykładni oświadczeń woli stron bez odwołania się do okoliczności ich złożenia i nie dokonał interpretacji z uwzględnieniem ustalonych zwyczajów.

b) naruszenie prawa materialnego, a mianowicie art. 395 § 2 kc przez jego błędne zastosowanie poprzez stwierdzenie, iż odstąpienie od umowy skutkowało pozbawieniem pozwanego podstaw do potrącenia z faktury wystawionej przez powoda kwoty odpowiadającej kwocie nie wniesionego przez powoda zabezpieczenia,

c) naruszenie prawa materialnego- art.6 kc przez jego błędne zastosowanie poprzez przyjęcie, iż to pozwany winien wykazać, że na dzień potrącenia spornej kwoty z faktury z 9.03.2012r. zaistniały przesłanki potrącenia i istniała wierzitelność względem powoda.

2/ rażące naruszenie przepisów postępowania, mające wpływ na wynik postępowania, w szczególności:

a/ art. 233 § 1 kpc oraz art.231 kpc poprzez zbyt dowolną, a nie wszechstronną ocenę dowodów, przekraczającą swobodę oceny zgromadzonego materiału dowodowego, a polegającą na przyjęciu, iż pozwany nie podważył w skuteczny sposób roszczenia powoda i nie wykazał istnienia wierzitelności względem powoda na dzień dokonania potrącenia spornej kwoty z faktury z 9.03.2012r., podczas gdy wszechstronna ocena zebranego w sprawie materiału, obejmująca całą treść przedmiotowej umowy nr (...) z 22.07.201r., oraz Porozumienia-Ugody z 7.03.2012r., uzupełniona o stanowiska stron prezentowane w pismach procesowych i pozaprocesowych, prowadzi do jednoznacznego wniosku, że pozwany w sposób uzasadniony potrącił zabezpieczenie pieniężne w kwocie 22.875,50 zł,

b/ art.217 § 1 kpc w związku z art.227 kpc poprzez odmowę przeprowadzenia dowodu z przesłuchania świadka S. T..

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o jej oddalenie jako bezzasadnej i o zasądzenie na swoją rzecz od pozwanego kosztów zastępstwa procesowego za postępowanie odwoławcze.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Rejonowy poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne, które poparł rzetelną analizą zebranych dowodów, a ocena ta odpowiada zasadom logiki i obejmuje wszystkie istotne dla wyrokowania okoliczności sprawy. Sąd I instancji dokładnie określił dowody, na których się oparł, wyjaśnił podstawę prawną wyroku i przytoczył szczegółowo argumentację jurydyczną, która przywiodła go do wydania rozstrzygnięcia. Zaskarżone orzeczenie jest słuszne i odpowiada prawu, a jego uzasadnienie spełnia wymagania opisane w przepisie art. 328 § 2 kpc pozwalając na kontrolę instancyjną zaskarżonego wyroku. Tym samym Sąd odwoławczy ustalenia te oraz ich ocenę prawną podzieliła i przyjmuje za własne, czyniąc je integralną częścią swojego stanowiska i uznając za zbędne ponowne szczegółowe przytaczanie tych samych argumentów. W ocenie Sądu Okręgowego, apelacja pozwanego jest jedynie polemiką z rozstrzygnięciem sądu I instancji, nie zawiera natomiast argumentów pozwalających na zmianę wyroku w postulowanym przez pozwanego zakresie.

Przede wszystkim zauważyć należy, że w istocie pozwany prezentuje w apelacji wewnętrznie sprzeczne stanowisko z jednej strony podnosząc zarzut naruszenia art. 65 § 2 kc w zw. z art. 353¹ kc polegający na błędnej wykładni Porozumienia – Ugody do umowy Nr (...) z 7 marca 2012 r., sprzecznej ze zgodnym zamiarem stron i jej celem, albowiem zgodnym zamiarem stron i celem Porozumienia było rozliczenie wykonanych robót na podstawie inwentaryzacji wykonanych robót na budowie w dniu 7 marca 2012 r., z zachowaniem zasad proporcjonalności zabezpieczenia należytego wykonania umowy z tytułu rękojmi i gwarancji w stosunku do robót już wykonanych do dnia zawarcia Porozumienia, z czego wynika, że pozwany świadomy jest skutków prawnych, jakie pociąga za sobą odstąpienie od umowy i w ten sposób zmierza do uzupełnienia treści zawartego w dniu 7 marca 2012 r. Porozumienia, z drugiej zaś strony zarzucając sądowi I instancji naruszenie art. 395 § 2 kc przez jego błędne zastosowanie poprzez stwierdzenie, iż odstąpienie od umowy skutkowało pozbawieniem pozwanego podstaw do potrącenia z faktury wystawionej przez powoda kwoty odpowiadającej kwocie niewniesionego przez powoda zabezpieczenia kwestionuje,

że odstąpienie od umowy w myśl tego przepisu pociąga za sobą skutek w postaci wygaśnięcia postanowienia umowy Nr (...) z 22 lipca 2011 r. w przedmiocie potrącenia kaucji gwarancyjnej.

Odnosząc się zatem do pierwszego z zarzutów apelacji wskazać należy, iż zgodnie z art. 65 § 1 kc oświadczenie woli należy tak tłumaczyć, jak tego wymagają ze względu na okoliczności, w których złożone zostało, zasady współżycia społecznego oraz ustalone zwyczaje. Stosownie natomiast do treści § 2 tegoż przepisu, w umowach należy raczej badać, jaki był zgodny zamiar stron i cel umowy, aniżeli opierać się na jej dosłownym brzmieniu. Wymieniony przepis zawiera dyrektywę interpretacyjną, w oparciu o którą wyklądać należy znaczenie oświadczeń woli. Dyrektywa ta nie służy jednak do korygowania, czy też uzupełnienia treści oświadczeń woli o elementy niewynikające z umowy (wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 12 sierpnia 2013 r., I ACa 342/13, LEX nr 1363290). W orzecznictwie wskazuje się również, że z art. 65 § 2 kc wynika nakaz kierowania się przy wykładni umowy jej celem, przy czym nie jest konieczne, aby był to cel uzgodniony przez strony, wystarczy cel zamierzony przez jedną stronę, który jest wiadomy drugiej. Argumenty językowe (gramatyczne) schodzą w tym wypadku na drugi plan, ustępując argumentom odnoszącym się do woli stron, ich zamiaru i celu (wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 18 kwietnia 2013 r., I ACa 110/13, LEX nr 1313212). To jak same strony rozumiały oświadczenie woli w chwili jego złożenia, można wykazywać za pomocą wszelkich środków dowodowych, w tym dowodu z przesłuchania stron. Twierdzenia stron w tym zakresie podlegają dowodzeniu w oparciu o ogólne reguły rozkładu ciężaru dowodu (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 lutego 2013 r., I CSK 408/12, OSNC 2013/11/127, Biul.SN 2013/6/9; wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 11 stycznia 2013 r., I ACa 865/12, LEX nr 1283376; wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 17 października 2012 r., I ACa 367/12, LEX nr 1238218). Skoro w niniejszej sprawie pozwany domagał się oddalenia powództwa, powołując się przy tym na § 12 umowy Nr (...) z 22 lipca 2011 r. i dokonane na tej podstawie potrącenie, to na nim, zgodnie z art. 6 kc spoczywał obowiązek wykazania, iż strony wiązało to postanowienie umowne pomimo odstąpienia od umowy Porozumieniem – Ugoda do umowy Nr (...) z 7 marca 2012 r., albowiem z powyższego wywodził on korzystne dla siebie skutki procesowe. Tymczasem twierdzenia pozwanego są w tym zakresie całkowicie gołosłowne i nie znajdują oparcia w treści rzeczonoego Porozumienia, jak również w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym. W trakcie postępowania przed sądem I instancji pozwany nie przedstawił żadnych dowodów na okoliczność, że rzeczywistą wolą stron przy zawieraniu Porozumienia z 7 marca 2012 r. było zastrzeżenie kaucji gwarancyjnej. Wniosek o przesłuchanie stron został cofnięty przez pełnomocników obu stron na rozprawie w dniu 20 listopada 2013 r. Natomiast postanowienie dowodowe, które pozwany kwestionował w apelacji, a dotyczące przesłuchania świadka S. T. nie podlega kontroli instancyjnej. Obecny na rozprawie wraz z pełnomocnikiem pozwany nie zgłosił bowiem zastrzeżenia z art. 162 kpc, po wydaniu decyzji oddalającej wniosek. Zgodnie z treścią art. 162 kpc, strony mogą w toku posiedzenia, a jeżeli nie były obecne, na najbliższym posiedzeniu zwrócić uwagę sądu na uchybienia przepisom postępowania, wnosząc o wpisanie zastrzeżenia do protokołu. Stronie, która zastrzeżenia takiego nie zgłosiła, nie przysługuje prawo powoływania się na takie uchybienia w dalszym toku postępowania, chyba że chodzi o przepisy postępowania, których naruszenie sąd powinien wziąć pod rozwagę z urzędu, albo że strona uprawdopodobni, iż nie zgłosiła zastrzeżeń bez swojej winy. Uchybienia, które sąd bierze pod rozwagę z urzędu, to te które powodują nieważność postępowania (art. 379 kpc i art. 1099 kpc), a także inne wskazane w art. 202 kpc. Brak zastrzeżenia odnośnie oddalenia wniosku o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka S. T. oznacza, że pozwany nie może skutecznie zarzucać sądowi I instancji uchybienia polegającego na oddaleniu wniosku o przeprowadzenie tego dowodu. Tymczasem zgodnie z art. 6 kc, ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Opierając się na regule wyrażonej w tym przepisie przyjąć należy, że powód winien udowodnić fakty, z których wywodzi dochodzone roszczenie, a pozwany fakty uzasadniające jego zarzuty przeciwko roszczeniu powoda. Rozkład ciężaru dowodów ma w postępowaniu cywilnym znaczenie wówczas, gdy istotne fakty nie zostaną udowodnione. Wówczas konsekwencje procesowe tego ponosi strona, na której dowód spoczywał. Pozwany nie wykazał zaś, że wolą stron przy zawieraniu Porozumienia z 7 marca 2012 r. było utrzymanie w mocy postanowienia § 12 umowy Nr (...) z 22 lipca 2011 r. dotyczącego potrącenia kaucji gwarancyjnej.

Odnosząc się z kolei do zarzutu naruszenia art. 395 § 2 kc wskazać należy, że wbrew wywiodom apelacji, odstąpienie od umowy jest skuteczne ex tunc i obejmuje wszystkie jej postanowienia niwecząc wszystkie wzajemne roszczenia stron z niej wynikające. Jak wskazuje się w judykaturze, skuteczne odstąpienie od umowy kształtuje nowy stan prawny między

stronami w ten sposób, że od chwili jego złożenia umowa wzajemna przestaje wiązać, a strony nie są już obustronnie wobec siebie zobowiązane do świadczeń przewidzianych w umowie, a to co ewentualnie świadczyły już wcześniej, podlega zwrotowi. Jeżeli umowa została już wykonana choćby częściowo, zachodzi konieczność uregulowania sytuacji stron - zwłaszcza rozliczenia się ze spełnionych świadczeń (wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 7 grudnia 2012 r., I ACa 1152/12, LEX nr 1293624). Podobnie wypowiedział się Sąd Apelacyjny w Poznaniu w wyroku z 4 lutego 2010 r. (I ACa 973/09, LEX nr 628235), wskazując, że odstąpienie od umowy stwarza taki stan prawny jakby umowa nie została w ogóle zawarta. W konsekwencji żadna ze stron nie może po wygaśnięciu umowy na skutek odstąpienia od niej dochodzić roszczeń przewidzianych w umowie. Strony po odstąpieniu od umowy mogą mieć tylko roszczenia przewidziane w art. 494 kc. Stanowisko prezentowane przez pozwanego w apelacji, że umowa z 22 lipca 2011 r. przestała wiązać strony jedynie w odniesieniu do robót przyszłych podważa istotę instytucji odstąpienia od umowy. W treści Porozumienia z 7 marca 2012 r. próżno natomiast szukać zastrzeżenia przewidującego potrącenie z wynagrodzenia powoda kaucji gwarancyjnej. Nie sposób zatem przyjąć, jak to forsuje pozwany, że pomimo rozwiązania umowy wiążące pozostało postanowienie § 12 umowy Nr (...) z 22 lipca 2011 r. Pozwany nie wykazał zatem w niniejszym postępowaniu zasadności potrącenia kwoty 22.875,50 zł z tytułu kaucji gwarancyjnej.

Nie naruszył też Sąd Rejonowy przepisu art. 233 § 1 kpc w postulowany w apelacji sposób. Przypomnienia wymaga, iż ocena wiarygodności i mocy dowodów przeprowadzonych w danej sprawie wyraża istotę sądenia w części dotyczącej ustalenia faktów, tj. rozstrzygnięcia spornych kwestii na podstawie własnego przekonania sędziego powziętego w wyniku bezpośredniego zetknięcia się z dowodami. Powinna odpowiadać regułom logicznego myślenia wyrażającym formalne schematy powiązań między podstawami wniosku i wnioskami oraz uwzględniać zasady doświadczenia życiowego będące wyznacznikiem granic dopuszczalnych wniosków i stopnia prawdopodobieństwa ich przydatności w konkretnej sytuacji. Jeżeli więc z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadził wnioski logicznie poprawne i zgodne z zasadami doświadczenia życiowego, to taka ocena dowodów nie narusza zasady swobodnej oceny dowodów przewidzianej w omawianym przepisie, choćby dowiedzione zostało, że z tego samego materiału dałoby się wysnuć również logiczne i zgodne z zasadami doświadczenia życiowego wnioski odmienne. Tylko zatem w przypadku wykazania, że brak jest powiązania, w świetle kryteriów wyżej wzmiankowanych, przyjętych wniosków z zebrany materiał dowodowy, możliwe jest skuteczne podważenie oceny dowodów dokonanej przez sąd; nie jest tu wystarczająca sama polemika naprowadzająca wnioski odmienne, lecz wymagane jest wykazanie, czym wyraża się brak logiki lub uchybienie regułom doświadczenia życiowego w przyjęciu wniosków kwestionowanych (wyrok Sądu Najwyższego z 27 września 2002 r., IV CKN 1316/00, Lex nr 80273). W razie postawienia zarzutu naruszenia art. 233 § 1 kpc jego wykazanie nie może być ograniczone do odmiennej interpretacji dowodów zebranych w sprawie, przy jednoczesnym zaniechaniu wykazania, iż ocena przyjęta przez sąd za podstawę rozstrzygnięcia przekracza granicę swobodnej oceny dowodów, którą wyznaczają czynniki logiczny i ustawowy, zasady doświadczenia życiowego, aktualny stan wiedzy, stan świadomości prawnej i dominujących poglądów na sądowe stosowanie prawa (postanowienie Sądu Najwyższego z 16 maja 2002 r., IV CKN 1050/00, LEX nr 55499). Apelacja wniesiona przez pozwanego nie czyni zadość tym wyżej wymienionym wymaganiom, a zatem zarzut naruszenia art. 233 § 1 kpc jest nieusprawiedliwiony. Rozważając zarzuty naruszenia prawa materialnego stawiane w apelacji Sąd odwoławczy szczegółowo wyjaśnił, że brak było podstaw do potrącenia z wynagrodzenia powoda kaucji gwarancyjnej. Na skutek odstąpienia od umowy Nr (...) z 22 lipca 2011 r. Porozumieniem stron z 7 marca 2012 r. postanowienie § 12 tejże umowy przestało bowiem wiązać strony. Pozwany nie wykazał również, aby wolą stron przy zawieraniu Porozumienia z 7 marca 2012 r. było pozostawienie w mocy wzmiankowanego postanowienia § 12 umowy z 22 lipca 2011 r. Mając zatem powyższe na uwadze trzeba było stwierdzić, iż podniesione przez pozwanego w apelacji zarzuty nie mogły doprowadzić do podważenia zasadności dokonanej przez sąd I instancji rozstrzygnięcia. To uwzględniając Sąd Okręgowy, na podstawie art. 385 kpc, apelację jako bezzasadną oddalił. O kosztach postępowania w instancji odwoławczej orzeczono, stosownie do wyniku sporu, na podstawie art. 98 § 1 i 3 kpc w zw. z art. 108 § 1 kpc oraz § 6 pkt 5 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. 2002 r. Nr 163 poz. 1349).

W. M. R. T. P. N.